

18. 7. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak se bránit proti zahraničnímu rozsudku

Nedochází k tomu úplně často, ale může se to přihodit prakticky komukoliv. Zkuste si představit situaci, kdy vás bývalý obchodní partner žaluje v cizině[1] a po vleklém soudním řízení se dostanete do fáze, kdy vám zahraniční soud pravomocným rozsudkem přikázal uhradit protistraně nemalou sumu. Ta může pro být váš byznys likvidační. Se zahraničním rozsudkem nesouhlasíte, řízení u zahraničního probíhalo podivně a vy máte neodbytný pocit, že vás cizí soud poškodil. Znamená to, že je načase tzv. hodit flintu do žita a rezignovat na jakoukoli další obranu?

Naštěstí nikoliv, právo EU vám totiž nabízí několik možností, jak proti zahraničnímu rozsudku brojit. Stěžejním právním předpisem je pro tyto účely nařízení Brusel I bis[2] (v tomto článku mu budeme říkat prostě „nařízení“).

Vždy nicméně platí, že je třeba reagovat rychle. Váš obchodní partner, jenž byl u zahraničního soudu úspěšný, nebude na nic čekat. Nebudete-li aktivní, může totiž (po absolvování drobné administrativy spojené zejména s překladem cizího rozsudku) přijít za českým exekutorem a domáhat se zahájení exekučního řízení. Potom proti vám bude zahájeno exekuční řízení a soudní exekutor začne činit standardní kroky spočívající zejména v obstavování vašeho majetku a jeho následném prodeji. I s tímto případem sice nařízení počítá a umožňuje se bránit. Jen je to o něco komplikovanější. Níže ve stručnosti rozebereme obě základní možnosti obrany – předexekuční i exekuční.

Exekuce ještě nezačala - řízení o odepření uznání

Budete-li na vydání zahraničního rozsudku reagovat dostatečně rychle, můžete k českému soudu podat návrh na odepření uznání zahraničního rozsudku[3]. Tím protistraně přinejmenším dočasně znemožníte zahájit exekuci. Dopadne-li řízení o odepření uznání dobře, exekuci už na základě zahraničního rozsudku nepůjde zahájit nikdy.

Řízení o odepření uznání je upraveno zejména v článku 46 nařízení. Ten vám poskytuje hned několik argumentů, které můžete u českého soudu použít k tomu, aby bylo uznání zahraničního rozsudku odepřeno. Platí například, že český soud odepře uznání zahraničního rozsudku, pokud by uznání bylo zjevně v rozporu s veřejným pořádkem České republiky nebo pokud byl zahraniční rozsudek vydán v soudním řízení, o kterém jste vůbec nevěděli.

Exekuce už běží - řízení o odepření výkonu

Jste-li v situaci, kdy byla proti vám na základě zahraničního rozsudku zahájena exekuce, ani tady ještě není nic ztraceno. Nařízení vám v článku 46 umožňuje podat k českému soudu návrh na odepření výkonu zahraničního rozsudku. Argumenty, které lze v tomto řízení použít, jsou shodné s těmi, o nichž jsme hovořili výše u řízení o odepření uznání.

Samotné podání tohoto návrhu však automaticky nezabrání exekutorovi v rozprodávání vašeho majetku. Pro tyto účely je nutné podat samostatný návrh na přerušování exekuce podle článku 44 nařízení. Neexistuje však žádná garance, že soud návrhu vyhoví, je proto nezbytné jej velmi pečlivě odůvodnit a soudu vysvětlit, proč je namístě, aby byla exekuce přerušena.

Průběh řízení o odepření uznání či výkonu zahraničního rozsudku

V souvislosti s oběma popsányými druhy řízení se nabízí otázka, jak toto řízení probíhá a jak dlouho trvá.

Zásadně platí, že český soud první instance by měl o návrhu na odepření výkonu či uznání rozhodnout neprodleně^[4]. Podle současné judikatury Nejvyššího soudu nemusí soud první instance ani nařizovat jednání k projednání návrhu a rozhodnout tzv. od stolu^[5]. Jelikož české procesní předpisy nikde nestanoví podrobnosti o tom, jak má tento druh řízení probíhat, dovodil Nejvyšší soud, že je nutné přiměřeně postupovat podle ustanovení § 18 zákona o mezinárodním právu soukromém, podle nějž platí, že není třeba nařizovat jednání.

Rozhodnutím první instance však řízení o odepření výkonu či uznání nezbytně nutně nekončí. Každá ze stran se proti němu může odvolat. V takovém případě se pravidla hry mění a platí, že odvolací soud naopak jednání nařídít musí. Na něm kromě jiného vyslechne strany a provede navržené důkazy.

Ani rozhodnutí odvolacího soudu neznamena konec řízení. Účastníci řízení mají právo podat proti rozhodnutí odvolacího soudu dovolání k Nejvyššímu soudu.

Řízení o odepření se tedy standardně rozpadá do několika fází a z toho důvodu se jeho délka liší případ od případu.

Závěr

Boj proti nespravedlivému zahraničnímu rozsudku může být náročný a složitý, ale není to nemožné či předem prohrané. Právo EU poskytuje několik možností obrany proti zahraničním rozsudkům. Je důležité reagovat rychle a podat příslušný návrh českému soudu včas.

Při řízení o odepření uznání či výkonu je nezbytné přesvědčit český soud o tom, že uznání či výkon rozsudku je v rozporu s veřejným pořádkem České republiky nebo že byl rozsudek vydán v soudním řízení, o kterém jste nevěděli. Případně lze použít i jiné argumenty, která nařízení nabízí. Průběh těchto řízení je proměnlivý a délka se nedá přede odhadnout.

Je důležité mít na paměti, že každý případ je jedinečný a může se lišit podle konkrétních okolností. Proto je vhodné vyhledat právní pomoc od odborníků, kteří vám mohou poskytnout relevantní rady a asistenci při obraně proti zahraničnímu rozsudku.

Mgr. Václav Mánek

DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Palác Archa
Na Poříčí 24

110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 774 000

e-mail: office@dunovska.cz

[1] Pro účely tohoto článku máme cizinou na mysli země Evropské unie odlišné od České republiky.

[2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

[3] Záměrně zde pro účely srozumitelnosti článku odhlížíme od toho, že nic nebrání tomu zahájit řízení o odepření uznání zahraničního rozsudku i v průběhu exekuce, nejen před jejím zahájením.

[4] Viz článek 48 nařízení.

[5] Viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 705/2021, ze dne 15. 9. 2021.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické](#)

[aspekty](#)